

Principy poradenství obětem domácího násilí

Mgr. Zuzana Žoudlíková
23. 10. 2024

Brené Brown on Empathy

<https://www.youtube.com/watch?v=1Ewgu369Jw>

Poradenství obecně

- informace, rady, vedení a podpora ve vztahu partnerské spolupráce
  - přiměřeně k situaci klienta a jeho životním cílům a potřebám
  - mapování vlastních sil a zdrojů klienta i zdrojů okolí
-
- Cíl - zlepšit schopnost klienta se v situaci orientovat, co nejlépe ji řešit nebo přijmout (včetně přijetí zodpovědnosti za důsledky rozhodnutí)

Formy poradenství

- Právní - informace z oblasti rodinného, občanského, trestního, správního a sociálního práva, sepsání příslušného právního podání...
- Sociální - úvodní konzultace, mapování, orientace klienta v jeho situaci, příprava na bezpečný odchod, navazující služby, orientace v systému sociálních dávek, problematika bydlení, poskytování informací v oblasti zaměstnanosti, trénink dovedností...
- Psychologické – orientace v situaci, ujasnění cílů, podpora, zvýšení náhledu, sebepoznání, mapování zdrojů a možností ovlivnění situace klientem...

- představení
- voda, usazení
- seznámení s průběhem a cílem úvodní konzultace, časem
- seznámení s pravidly, principy služby
- prostor pro dotazy
- vytvoření bezpečí, mapování, domluva
- ujasnění práv, zvýšení náhledu
- podpora k vlastní ochraně, důkazy, policie...

- 1) Naslouchání, bezpečný vztah, emoce
- 2) Informování, edukace (o právech, DN...)
- 3) Ulehčování, pomoc v hledání řešení
- 4) Navracení sebedůvěry, zdroje, podpora

- očekávání klienta
- osobním cílům a jejich průběžnému hodnocení
- informacím relevantním k naplnění osobního cíle
- odhadu nebezpečnosti a intenzitě násilí
- možnostem řešení situace
- požadavkům klienta
- bezpečnostnímu plánu

- **Svoboda klienta** – co bude řešit, o čem mluvit, jak se rozhodne
- **Respekt ke klientovi** – akceptace, přijetí
- **Důvěrnost** – mlčenlivost
- **Spolupráce** – motivace klienta
- **Důvěra ve zdroje, možnou změnu** – optimismus, naděje
- **Porozumění** – klientovu světu, situaci, hodnotám, problému

Fáze 1: Mapování problému

- vytvoření bezpečného prostředí
- akceptace klientových postojů a názorů
- zrcadlení emocí a prostor k ventilaci
- vyjádření zájmu, otevřené otázky
- nedochází k navrhování řešení
- cíl porozumět

Pozor, ať mapování nepůsobí jako výslech!

Oblasti k mapování

- Situace obecně + prožívání
- Chování násilné osoby
- Formy násilí a intenzita, míra ohrožení
- Očekávání, zakázka, cíl
- Zkušenosti s podobnou situací, pokusy o řešení
- Vztahy – partnerský, rodinné, přátelské, pracovní
- Zaměstnání

Oblasti k mapování

- Děti
- Zdravotní stav
- Finance (dluhy, sociální dávky, příjmy...)
- Bydlení
- Sociální sítě a podpůrné subjekty
- Instituce
- Zájmy a koníčky, jiné zdroje, vyrovnávací strategie

- Zkuste si ve dvojicích formulovat nějakou zakázku a cíl práce klienta v kontextu DN?
- Jak byste je zjišťovali* y a mapovali* y?
- Co mohou být dosažitelné cíle a co podle vás naopak nelze poradenstvím dosáhnout?
- Jakým způsobem byste se daných klientových cílů snažili* y dosáhnout?

Fáze 2: Formulace zakázky a cíle klienta

- zjistit, čeho by chtěl klient dosáhnout
- hodnocení cílů, výběr cíle
- zkoumání reálnosti cíle
- hodnocení možnosti k dosažení
- hledání konkrétního řešení a zvažování možných rizik a předností
- sumarizace a parafráze

Fáze 3: Plán a prostředky k dosažení cíle

- jak dosáhnout zvolených cílů
- alternativy, důsledky
- podpora k uskutečnění kroků v praxi
- zvyšování kompetencí klienta
- závěr, nabídka

I. Identifikace rizikových faktorů

prostor oběti pro vyjádření jejího subjektivního vnímání násilí a jeho vývoje

- Formy a nebezpečnost násilí ve vztahu
- Odhad obecných sklonů násilné osoby k násilí
- Odhad zranitelnosti ohrožené osoby
- Signály zvýšeného rizika

Formy násilí ve vztahu k blízké osobě

- Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?
- Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?
- Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo vyhrůžek a úmyslů?
- Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?

Obecné sklony násilné osoby (NO) k násilí

- Dopouští se obecné kriminality?
- Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?
- Má NO pracovní nebo finanční problémy?
- Má NO problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?
- Má NO problémy v oblasti duševního zdraví?
- Porušuje NO příkazy soudu a jiná nařízení?

Zranitelnost ohrožené osoby

- Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?
- Má z násilné osoby extrémní strach?
- Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?
- Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (v místě bydliště, v zaměstnání...?)
- Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?

Signály zvýšeného rizika

- NO je držitelem střelné zbraně
- NO je konzumentem alkoholu, drog
- NO vyhrožuje zabitím
- NO napadá i děti; ubližuje zvířatům
- NO již napadla i zakročující policisty
- NO má sklony ke slídění či pronásledování osoby ohrožené DN, v minulosti tak již činila

II. Bezpečnostní plán pro oběti

Bude se stanovovat na základě aktuální situace oběti podle toho, zdali oběť:

- A) je rozhodnutá/musí setrvat v násilném vztahu
- B) chce odejít z násilného vztahu
- C) již odešla od násilné osoby

A) Os. ohrožená v násilném vztahu setrvává

- mapování již existujících strategií, zvědomení
- bezpečné místo
- bezpečnostní plán pro děti
- možnost odstranění zbraní z domu
- strategie chování při akutním ohrožení
- pomoc zvenčí – podpora, pomoc, zázemí
- policie: kdo, jak zavolá, co může očekávat
- možnosti zvýšení nezávislosti

B) Os. ohrožená plánuje násilnou os. opustit

- místo, doprava tam, tel. čísla, finance
- co vzít s sebou, co sbalit předem, u koho nechat
- jak a kdy bezpečně odejít
- přesměrování pošty
- jak zajistit, aby jí násilná os. nenašla
- podpůrná síť (komu se svěřit, požádat o pomoc)
- jak bude jezdit do práce / školy pro děti
- jaká právní opatření/opatření ohledně péče o děti mohou pomoci (OSPOD)

- občanský a řidičský průkaz, pas
- dokumenty (k bytu, rozvodu, rozhodnutí soudu, pojištění)
- oddací list, rodné listy
- průkazy zdravotní pojišťovny, léky a lékařské zprávy
- kreditní karty, vkladní knížky, čísla účtů, peníze v hotovosti
- důkazní materiál o násilí
- klíče od bytu, kanceláře, auta - případně duplikáty
- mobil a adresář s důležitými telefonními kontakty
- oblečení, hračky pro děti
- předměty citové hodnoty

Minimum: karta zdravotní pojišťovny, občanský průkaz, platební karta, hotovost, v kopiích – oddací list, rodné listy dětí, soudní rozhodnutí, oblečení, léky

C) Oběť od násilné osoby již odešla

- zvýšení bezpečí v místě bydliště
- informování blízkých, domluva případné pomoci
- informování OSPODu (možnost utajení bydliště)
- ochrana dětí – informace ve škole/školce?
- informace zaměstnavateli? – domluva
- sociální síť podpory včetně dalších služeb pomoci
- možnost změnit zvyklosti, místa
- právní aspekty odchodu

Dobrý Will Hunting - Nemůžeš za to

<https://www.youtube.com/watch?v=WwOLOPommKY>

Děkuji Vám za pozornost!

Persefona z.s., Gorkého 17, Brno